

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 02 – 2250
Podgorica, 30.12.2022.godine

ANALIZA PROGRAMSKE STRUKTURE
NACIONALNOG EMITERA RADIO TELEVIZIJA CRNE GORE

Zakonski okvir

Članom 56 Zakona o elektronskim medijima¹ propisano je da programska osnova opšteg radijskog ili televizijskog programa sadrži programsku šemu kojom se određuje: vrsta programa, odnosno njihovo razvrstavanje u pojedine grupe, predviđeni kvantitativni odnos između pojedinih grupa sadržaja, predviđeni maksimalni opseg oglasnih sadržaja, predviđeni obim sopstvenih audiovizuelnih djela, vrijeme emitovanja.

Članom 74 propisano je da su javni emiteri dužni da pružaju javne usluge proizvodnje i emitovanja radijskih i/ili televizijskih programa sa informativnim, kulturnim, umjetničkim, obrazovnim, naučnim, dječjim, zabavnim, sportskim i drugim programskim sadržajima, kojima se obezbjeđuje ostvarivanje prava i interesa građana i drugih subjekata u oblasti informisanja.

Javna usluga podrazumijeva samostalnu i nezavisnu proizvodnju, uređivanje i emitovanje programa koji nijesu u službi političkih, ekonomskih ili drugih centara moći, objektivno i pravovremeno informisanje javnosti o političkim, privrednim, kulturnim, obrazovnim, naučnim, sportskim i drugim značajnim događajima i pojavama u zemlji i inostranstvu, kao i proizvodnju i emitovanje programa namijenjenih različitim segmentima društva, bez diskriminacije, posebno vodeći računa o specifičnim društvenim grupama kao što su djeca i omladina, pripadnici manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, osobe sa invaliditetom, socijalno i zdravstveno ugroženi.

Javni emiteri su obavezni na njegovanje kulture javnih komunikacija i jezičkih standarda, proizvodnju i emitovanje programa koji izražavaju nacionalni i kulturni identitet Crne Gore i kulturni i etnički identitet manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, kao i proizvodnju i emitovanje programa na jezicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica na područjima na kojima žive.

Saglasno članu 76 Zakona, ugovorom između Vlade Crne Gore i nacionalnog javnog emitera utvrđuje se vrsta i obim svih javnih usluga koje javni emiter pruža. Pored programskih obaveza utvrđenih članom 74 ovog zakona, definišu se i programski sadržaji namijenjeni razvoju nauke, obrazovanja i kulture, informisanju lica oštećenog sluha i vida, kao i programski sadržaji na jezicima pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Metodološki okvir

Analiza strukture programa Radio Televizije Crne Gore je urađena na osnovu podataka dobijenih monitoringom programskih sadržaja emitovanih u periodu od 05.12. do 11.12.2022. godine, te su na osnovu kvantitativne obrade izvedeni rezultati koji su dati u nastavku teksta.

Imajući u vidu da Radio Televizija Crne Gore emituje tri televizijska i dva radijska programa, putem kojih se u nekim slučajevima emituje isti programski sadržaj, a da je Pravilnikom o uslovima za određivanje programskih sadržaja koji se smatraju sopstvenom produkcijom propisano da se u sopstvenu produkciju ubrajaju premijere i prve reprize programskih sadržaja, ovo pravilo je primijenjeno na Televiziju Crne Gore,

¹ "Sl. list CG", br. 046/10, 040/11, 053/11, 006/13, 055/16, 092/17, 082/20

odnosno Radio Crne Gore, u cjelini. Navedeno znači da ukoliko je isti programski sadržaj emitovan na Prvom programu premijerno, a prvo reprizno emitovanje je prikazano na Drugom programu, programski sadržaj je uzet kao sopstvena produkcija i Prvog i Drugog programa. Ukoliko je isti programski sadržaj imao premijerno i prvo reprizno emitovanje na Prvom programu, a drugo reprizno emitovanje na Drugom programu, sadržaj je uzet kao sopstvena produkcija samo Prvog programa.

Prilikom razvrstavanja sadržaja primijenjene su odredbe Pravilnika o uslovima za određivanje programskih sadržaja koji se smatraju sopstvenom produkcijom ("Sl. list Crne Gore", br. 11/12).

Relativni pokazatelji učešća sadržaja po izvoru i po žanru dati su u odnosu na ukupno sedmično vrijeme emitovanja koje iznosi 10.080 minuta, sa izuzetkom Parlamentarnog programa koji emituje 12 časova dnevno (5.040 minuta). Prilikom prikazivanja podataka date su neto vrijednosti programskih kategorija (sa isključenim trajanjem oglasnog sadržaja).

Prikazani podaci vezani za učešće sadržaja po produkcijskom izvoru se odnose na učešće sopstvene produkcije, kupljenog i reemitovanog programa, u ukupno emitovanom sedmičnom programu. Razlika do 100% se odnosi na učešće oglasnih sadržaja (do 10%) i učešće programskih sadržaja čiji je proizvođač emiter (ili su proizvedeni po njegovoj narudžbi i za njegov račun), ali koji se saglasno Pravilniku, ne smatraju sopstvenom produkcijom jer je riječ o drugom, ili nekom narednom, repriznom emitovanju. Kod radijskih programa razlika do 100% se odnosi i na učešće muzičkog sadržaja.

Prikazani podaci vezani za učešće sadržaja po vrsti se odnose na učešće pojedinih kategorija programa, u ukupno emitovanom sedmičnom programu. Razlika do 100% se odnosi na trajanje oglasnih sadržaja, a kod radijskih programa i na učešće muzičkog sadržaja.

Polazni podaci

Nacionalnom javnom emiteru „Radio Televizija Crne Gore“ izdata su sljedeća odobrenja za emitovanje:

- Odobrenje O-TV-J-01 izdato za „Prvi program Televizije Crne Gore“;
- Odobrenje O-TV-J-02 izdato za „Drugi program Televizije Crne Gore“;
- Odobrenje O-TV-J-03 izdato za „Satelitska Televizija Crne Gore“;
- Odobrenje O-TV-J-09 izdato za „Parlamentarni program“;
- Odobrenje O-R-J-01 izdato za „Radio Crne Gore - prvi program“;
- Odobrenje O-R-J-02 izdato za „Radio Crne Gore - drugi program / Radio 98“.

Za potrebe ovog dokumenta nije analiziran program Satelitske Televizije Crne Gore.

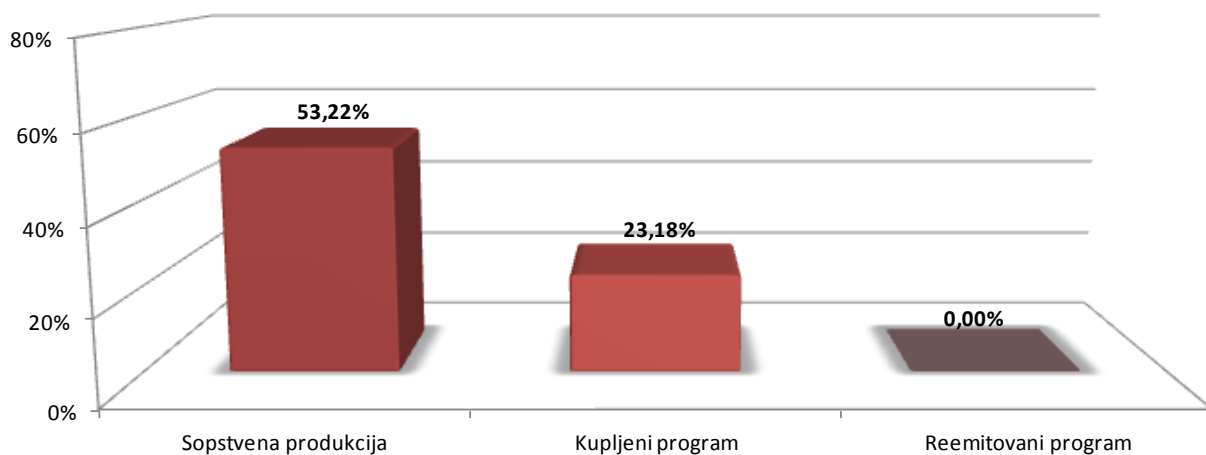
Prvi program Televizije Crne Gore (TVCG1)

Sopstvenom produkcijom smatraju se informativne, kulturno-umjetničke, muzičke, sportske i druge emisije, kao i drugi izvorno proizvedeni programski sadržaji čiji je proizvođač emiter ili su proizvedeni po njegovoj narudžbi i za njegov račun².

Posmatrano po produkcijskom izvoru, u ukupno emitovanom programu TVCG1 dominantna je sopstvena produkcija (53,22%).

Kupljeni program ima učešće od 23,18% ukupno emitovanog programa.

U posmatranom periodu TVCG1 nije imao reemitovanog sadržaja.

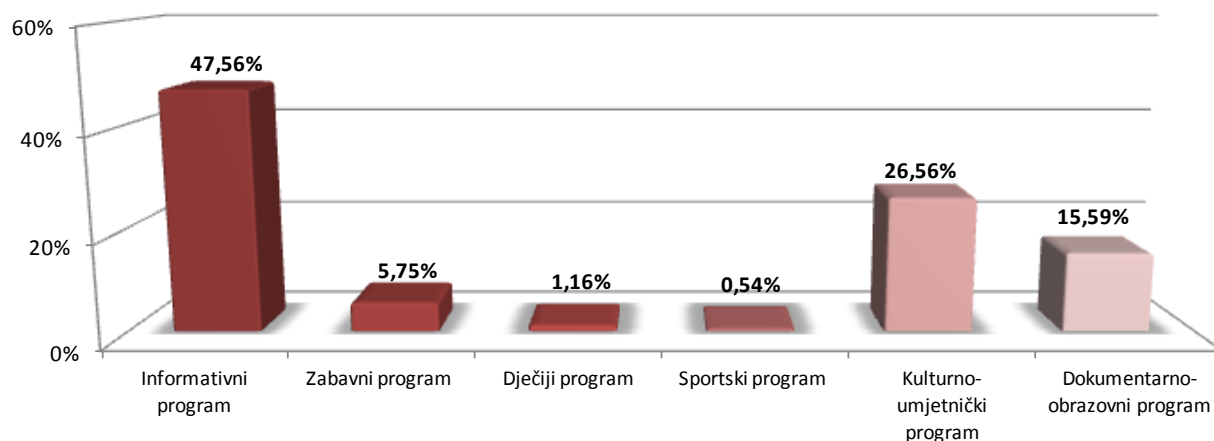

Grafik 1: Učešće sadržaja po produkcijskom izvoru (procenat, sedmično)

Ukupno emitovani program, nezavisno od produkcijskog izvora, sadrži dominantno informativni sadržaj, 48%.

Emiter dnevno emituje informativni program u trajanju dužem od Zakonom propisanih 30 minuta, u okviru kojeg emituje centralnu informativnu emisiju prosječnog trajanja od 32 minuta (Zakonom propisani minimum je 20 minuta).

U posmatranom periodu, šest dana sedmično je emitovana informativna emisija na albanskom jeziku "Lajmet", približnog trajanja 10 minuta. Takođe je emitovan magazin na albanskom jeziku "Mozaiku", u trajanju od 60 minuta. Informativna emisija na gestovnom govoru emituje se radnim danima i približnog je trajanja 24 minuta.

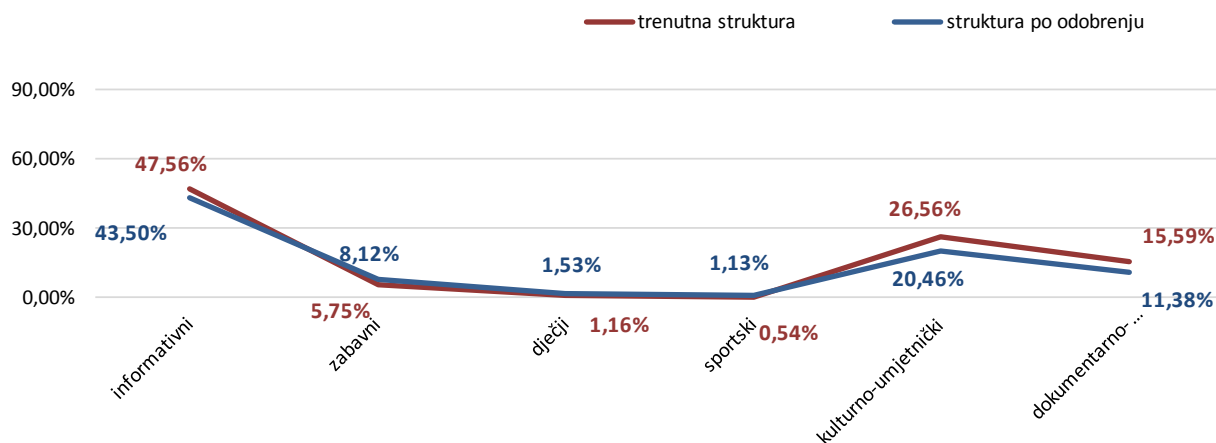
Grafik 2: Učešće sadržaja po vrsti (procenat, sedmično)

² Pravilnik o uslovima za određivanje programskih sadržaja koji se smatraju sopstvenom produkcijom

Slijedi kulturno-umjetnički program sa 27% ukupno emitovanog sadržaja. Emiter krši odredbe koje se odnose na označavanje i raspoređivanje emitovanih sadržaja koji mogu ugroziti razvoj maloljetnika i ne objavljuje dosljedno upozorenja o dobnj prilagođenosti.

Dokumentarno-obrazovni program čini 16%, dok zabavni program čini 6% ukupnog sadržaja.

Najmanje učešće u strukturi programa po vrsti čine dječiji i sportski program sa po 1% emitovanog sadržaja (na sedmičnom nivou).

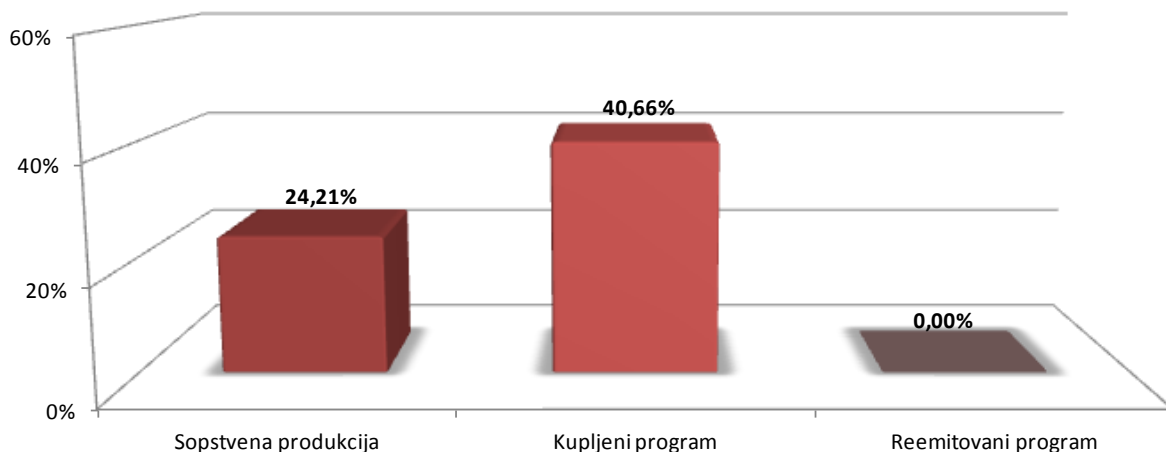
Grafik 3: Učešće vrste sadržaja po odobrenju VS trenutno učešće (procenat, sedmično)

Drugi program Televizije Crne Gore (TVCG2)

Posmatrano po produkcijskom izvoru, u ukupno emitovanom programu TVCG2, dominantan je kupljeni program (40,66%).

Sopstvena produkcija čini 24,21% ukupno emitovanog sadržaja Drugog programa Televizije Crne Gore.

U posmatranom periodu TVCG2 nije imao reemitovanog sadržaja.

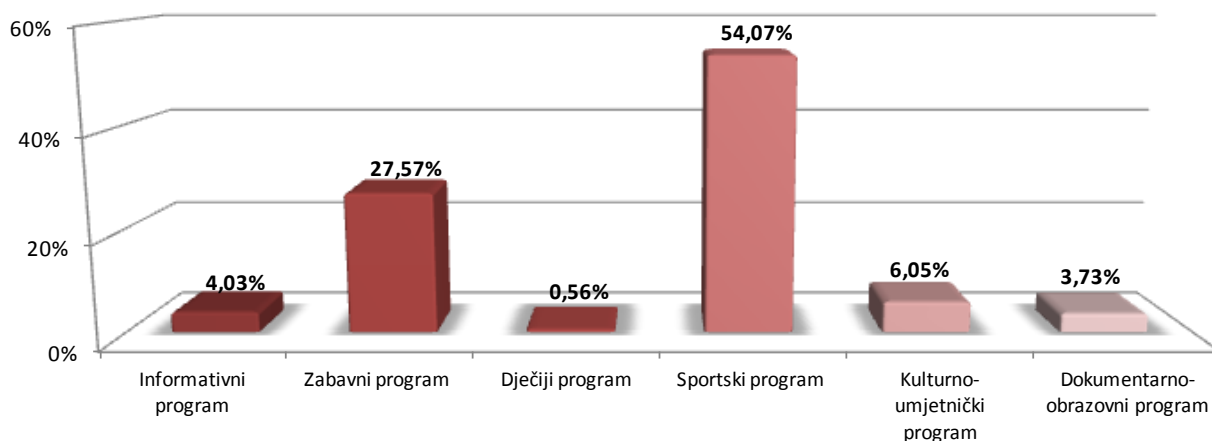

Grafik 4: Učešće sadržaja po produkcijskom izvoru (procenat, sedmično)

Prilikom analize programa TVCG2 po produkcijskom izvoru, mora se imati u vidu da u navedene podatke nije uračunato više od 30 sati programskog sadržaja koji predstavlja streaming video igrice jer ne sadrže podatke na osnovu kojih se može procijeniti produkcijski izvor emitovanog. Ovi sadržaji su u posmatranoj sedmici činili više od 19% ukupno emitovanog sadržaja.

Ukupno emitovani program, nezavisno od produkcijskog izvora, u posmatranoj sedmici je sadržao dominantno sportski program, 54%. Navedeno odstupanje je izazvano sadržajima u vezi sa Svjetskim prvenstvom u fudbalu – Katar 2022.

Zabavni program je imao učešće od 28%. Značajan dio ovog procenta (68%) otpada na streaming video igrice.

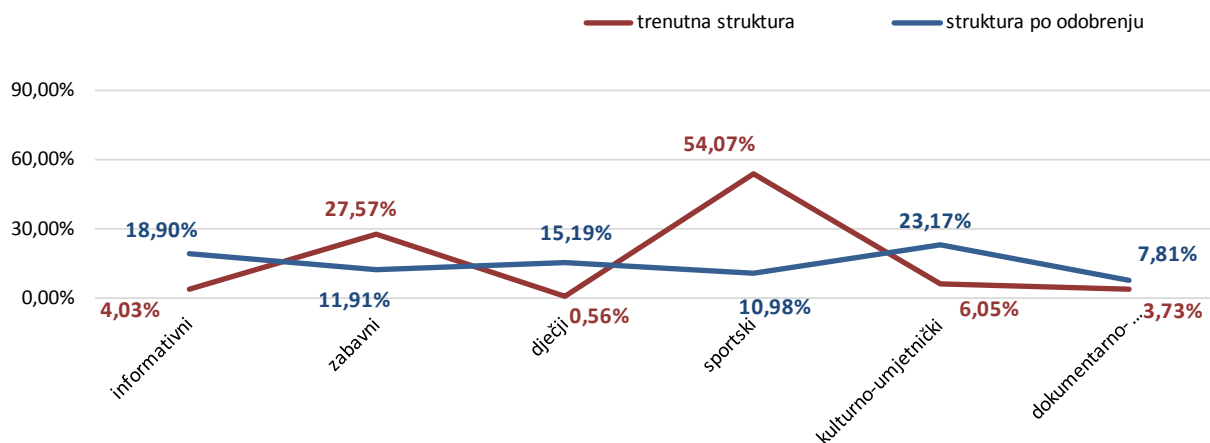

Grafik 5: Učešće sadržaja po vrsti (procenat, sedmično)

Kulturno-umjetnički program u ukupnoj strukturi ima učešće od 6%. Emiter krši odredbe koje se odnose na označavanje i raspoređivanje emitovanih sadržaja koji mogu ugroziti razvoj maloljetnika i ne objavljuje dosljedno upozorenja o dobnj prilagođenosti.

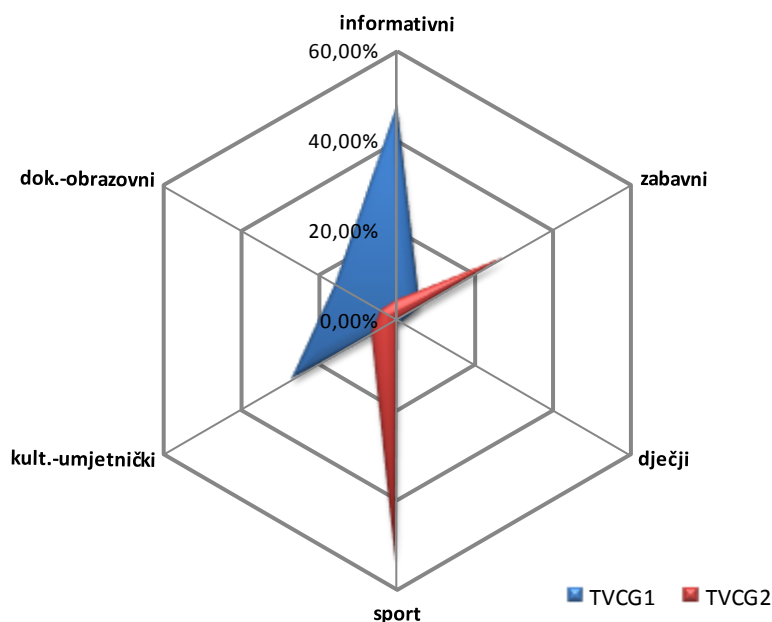
Informativni sadržaj ima učešće od 4%. Emiter dnevno emituje informativni program u trajanju dužem od Zakonom propisanih 30 minuta, ali u posmatranom periodu nije emitovana propisana informativna emisija u trajanju od najmanje 20 minuta.

Dokumentarno-obrazovni program čini 4%, a dječiji manje od 1% ukupno emitovanog sadržaja.

Grafik 6: Učešće vrste sadržaja po odobrenju VS trenutno učešće (procenat, sedmično)

Upoređujući strukturu Prvog i Drugog programa Televizije Crne Gore, po vrsti sadržaja, informativni program predstavlja dominantnu karakteristiku TVCG1, dok je TVCG2 u posmatranom periodu imao značajno učešće sportskog programa.

Grafik 7: Struktura programa po vrsti – TVCG1 VS TVCG2 (procenat, sedmično)

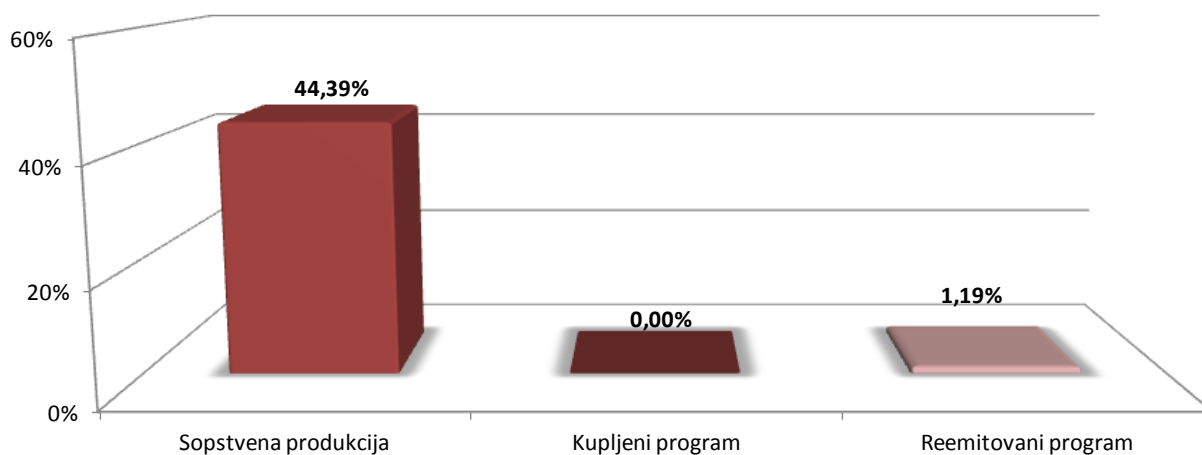
Parlamentarni program

Parlamentarni program emituje program 12 časova dnevno, što na sedmičnom nivou predstavlja 5.040 minuta televizijskog programa.

Posmatrano po produkcijskom izvoru, u ukupno emitovanom programu Parlamentarnog kanala dominantna je sopstvena produkcija (44,39%).

U posmatranom periodu učešće reemitovanog sadržaja je iznosilo 1,19%, a kupljenih sadržaja nije bilo.

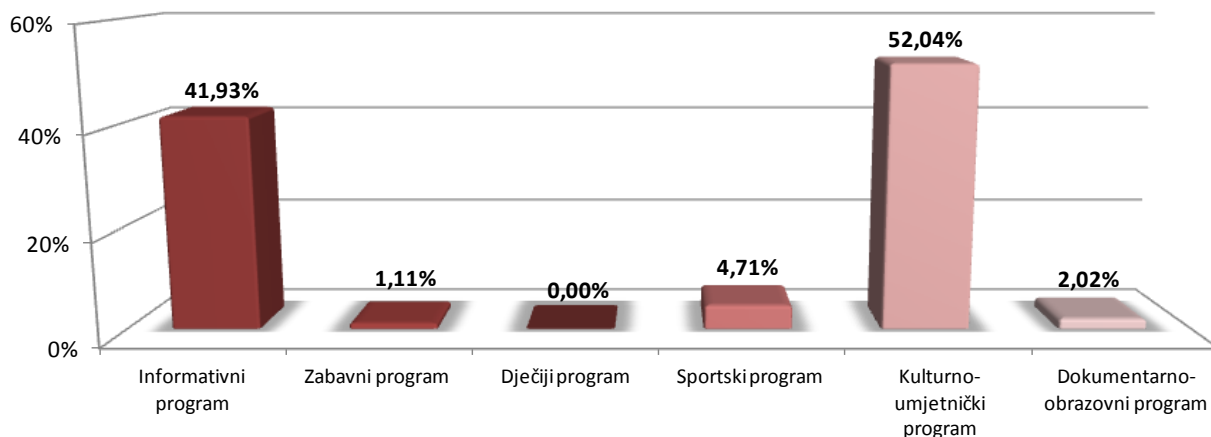
U navedeni obračun nije ušao značajan broj sadržaja (u većini snimci koncerata) jer ne sadrže podatke na osnovu kojih se može procijeniti izvor produkcije ili podatak o prethodnim emitovanjima, kao ni sadržaji koji predstavljaju arhivsku građu Radio Televizije Crne Gore, pa se iz tog razloga, shodno Pravilniku, ne mogu smatrati sopstvenom produkcijom.

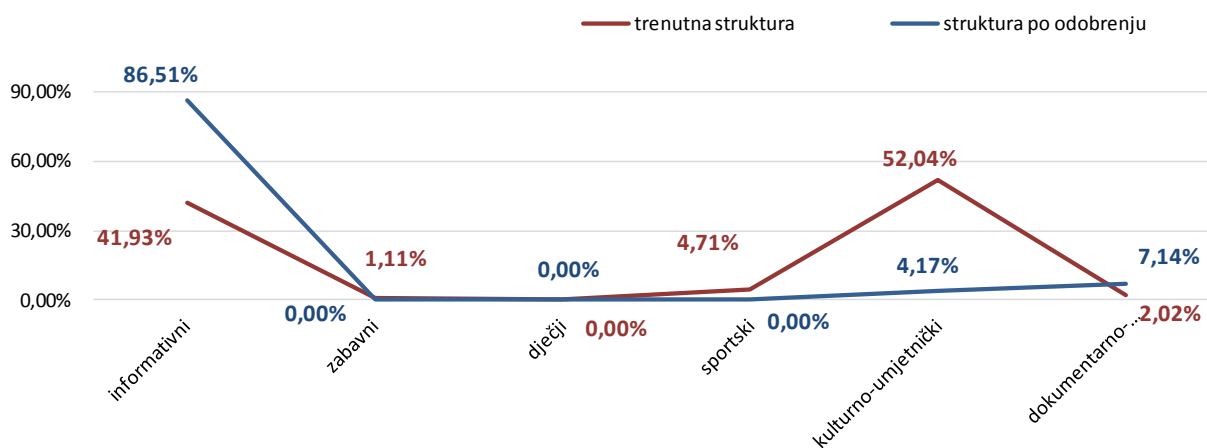
Grafik 8: Učešće sadržaja po produkcijskom izvoru (procenat, sedmično)

Ukupno emitovani program, nezavisno od produkcijskog izvora, sadrži dominantno kulturno-umjetničke sadržaje, 52%. Iako registrovan kao specijalizovani informativni program, u posmatranom periodu Parlamentarni kanal je imao strukturu specijalizovanog kulturno-umjetničkog programa.

Slijedi informativni program sa učešćem od 42% ukupnog emitovanog sadržaja. Sportski program je u posmatranom periodu imao učešće od 5%, a dokumentarno-obrazovni 2%. Zabavni program čini nešto više od 1% ukupnog sadržaja, dok dječjeg programa u posmatranom periodu nije bilo.

Grafik 9: Učešće sadržaja po vrsti (procenat, sedmično)

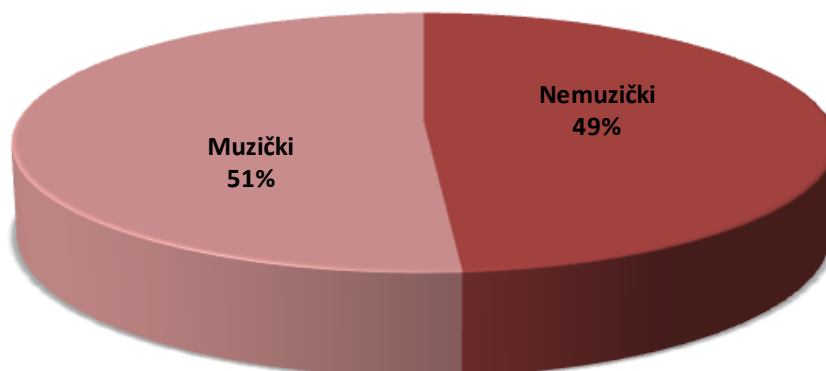

Grafik 10: Učešće vrste sadržaja po odobrenju VS trenutno učešće (procenat, sedmično)

Prvi program Radija Crne Gore (RCG1)

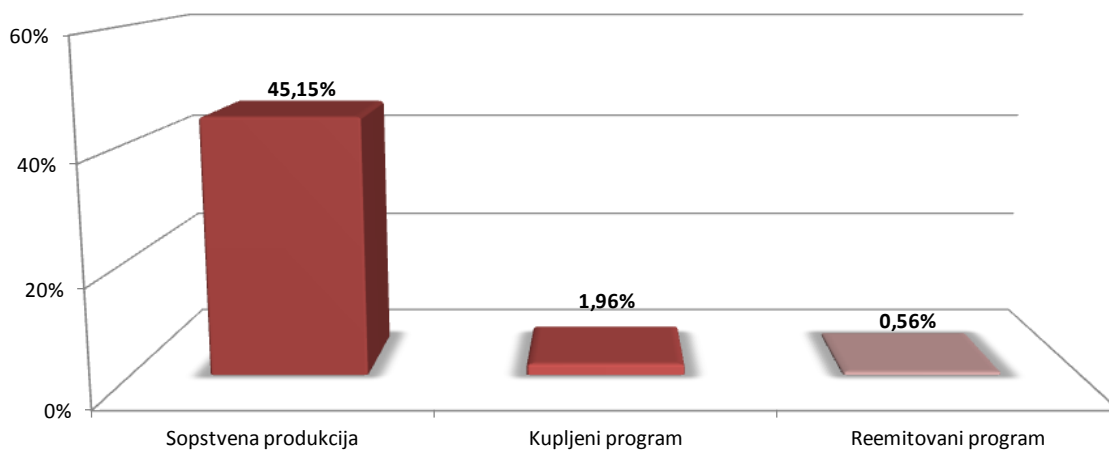
Na Prvom programu Radija Crne Gore ukupni emitovani program, na sedmičnom nivou, sadrži 51% muzike i 49% sadržaja različite vrste (po kategoriji, žanru ili produkcijskom izvoru).

Navedeno znači da Prvi program Radija Crne Gore emituje 4.911 minuta sedmično, odnosno 701 minuta dnevno različitih sadržaja, dok ostatak emitovanog vremena predstavlja muzika.

Grafik 11: Struktura radijskog programa (procenat, sedmično)

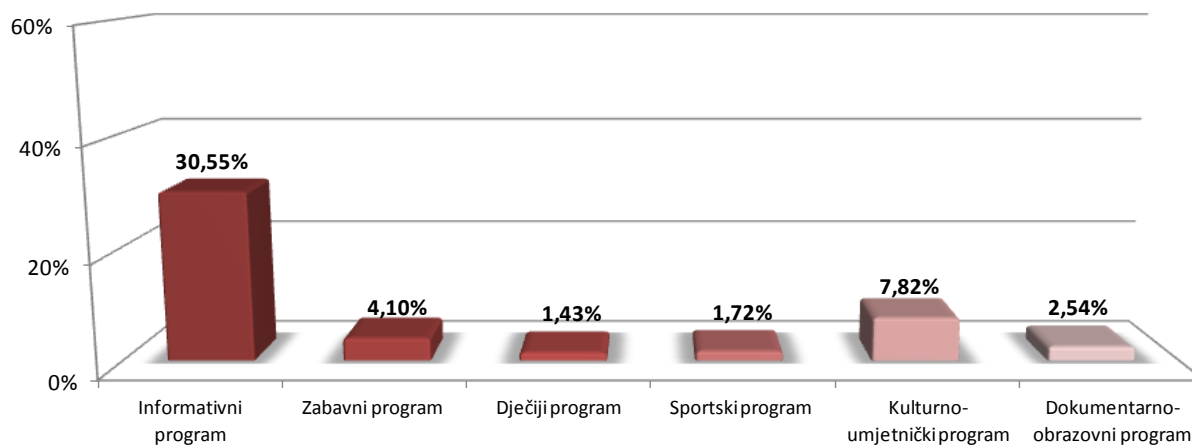
Emitovani **nemuzički** sadržaj Prvog programa Radija Crne Gore čini sopstvena produkcija i to 45%. Kupljenog programa je bilo 2%, dok je reemitovanih sadržaja u posmatranoj sedmici bilo manje od 1%.

Grafik 12: Učešće nemuzičkog sadržaja po produkcijskom izvoru (sedmično)

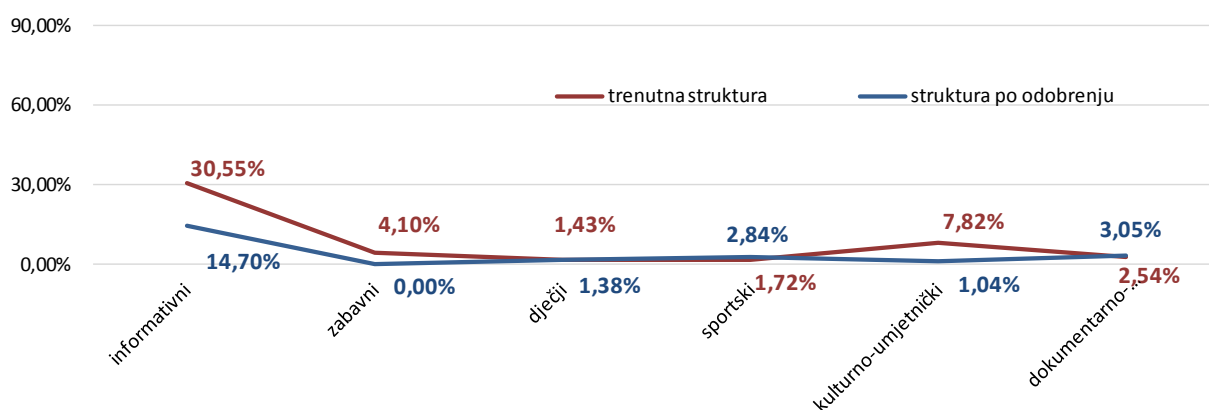
Ukupno emitovani nemuzički sadržaj, nezavisno od produkcijskog izvora, je dominantno informativnog karaktera (31%).

Emiter dnevno emituje informativni program u trajanju dužem od Zakonom propisanih 30 minuta, u okviru kojeg emituje centralnu informativnu emisiju prosječnog trajanja 27 minuta (Zakonom propisani minimum je 20 minuta). Na albanskom jeziku se emituje informativna emisija „Vijesti“ (radnim danima i prosječnog trajanja 5 minuta), „Dnevnik“ (radnim danima i prosječnog trajanja 17 minuta) kao i sedmična, jednočasovna, emisija.

Grafik 13: Struktura sadržaja po vrsti (sedmično)

Kulturno-umjetnički program čini 8% ukupnog sadržaja. Zabavni program ima učešće od 4%, a dokumentarno-obrazovni 3%. Sportski program ima učešće od 2%, a dječiji 1%.

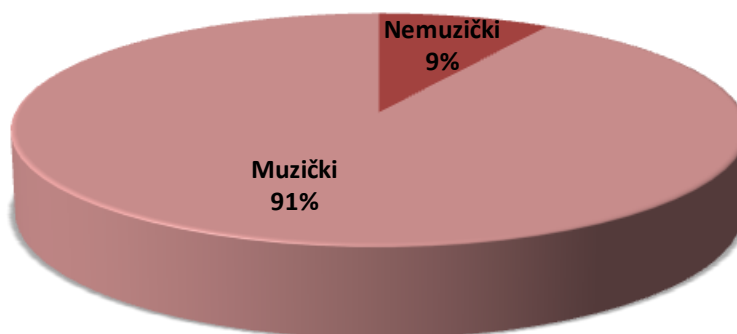

Grafik 14: Učešće vrste sadržaja po odobrenju VS trenutno učešće (procenat, sedmično)

Drugi program Radija Crne Gore (Radio 98)

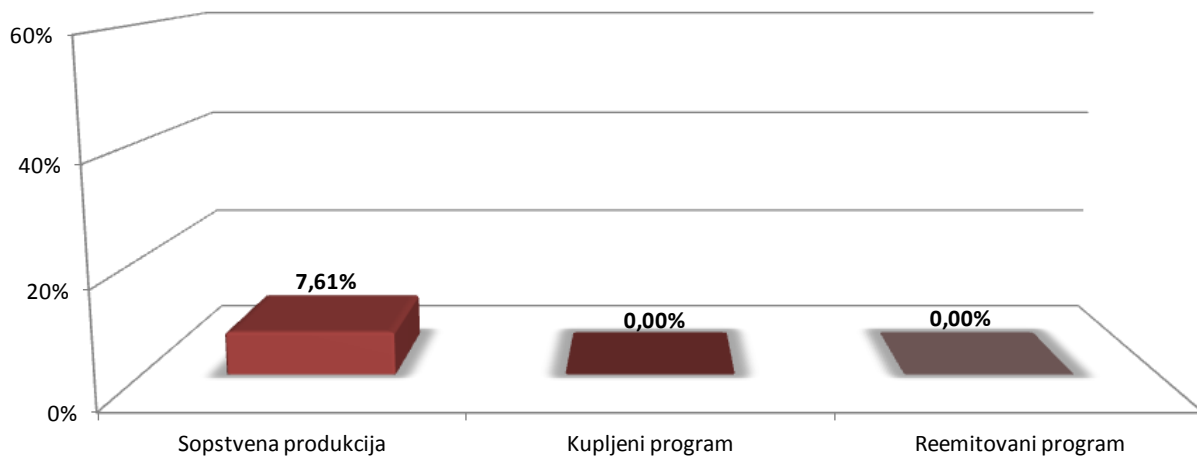
Program Radija 98, na sedmičnom nivou, sadrži 91% muzike i 9% sadržaja različite vrste (po kategoriji, žanru ili produkcijskom izvoru).

Navedeno znači da Radio 98 emituje 892 minuta sedmično, odnosno 127 minuta dnevno sportskog sadržaja, dok ostatak emitovanog vremena predstavlja muzika.

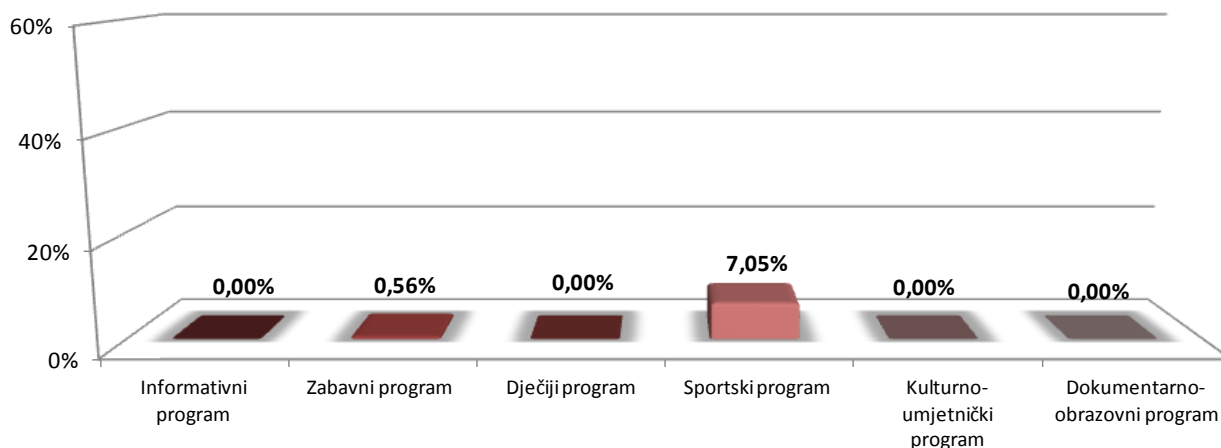
Grafik 15: Struktura radijskog programa (procenat, sedmično)

Emitovani **nemuzički** sadržaj Radija 98 na sedmičnom nivou čini 7,61% sopstvene produkcije, dok reemitovanog i kupljenog sadržaja nema.

Grafik 16: Struktura sadržaja po produkcijskom izvoru (sedmično)

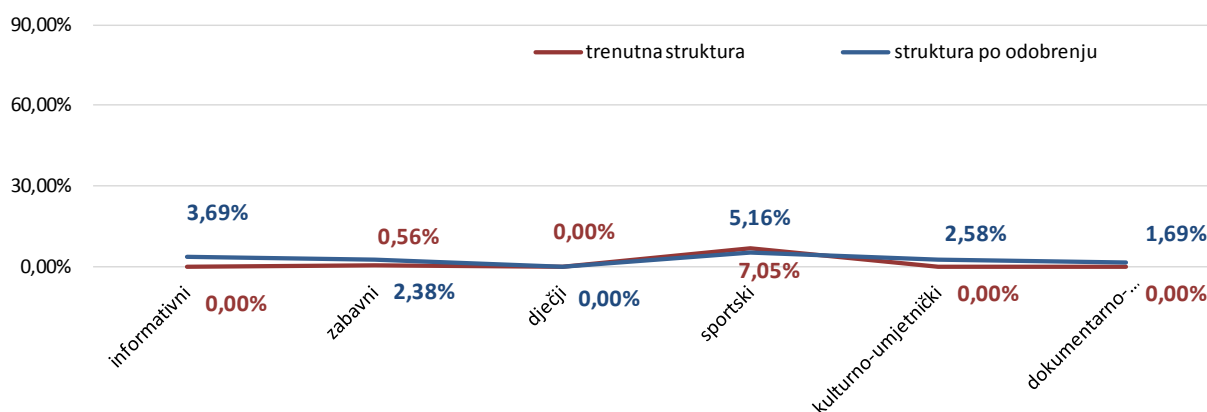
Ukupno emitovani nemuzički sadržaj, nezavisno od produkcijskog izvora, sadrži dominantno sportski program, 7%. Pored toga, u posmatranoj sedmici emiter je imao još manje od 1% zabavnog sadržaja.

Grafik 17: Struktura sadržaja po vrsti (sedmično)

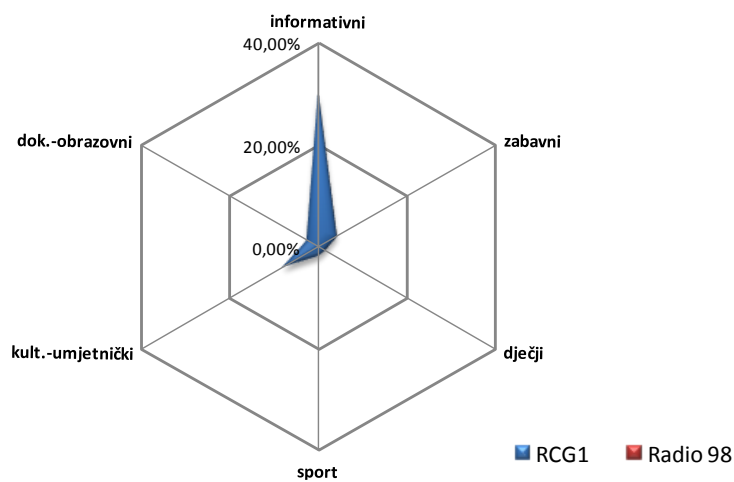
Emiter nema informativnih sadržaja, što znači da ne ispunjava zakonsku obavezu da kao opšti program emituje informativni program u trajanju od najmanje 30 minuta, od čega jednu informativnu emisiju u trajanju od najmanje 20 minuta.

Emitovani program sadrži određenu količinu govornog sadržaja koja nije uključena u navedene iznose jer nije riječ o zaokruženim programskim cjelinama, već o nasumičnim uključenjima voditelja bez adekvatnog horizontalnog i vertikalnog raspoređivanja sadržaja. Ovaj program ne predstavlja programski zaokruženu i strukturiranu cjelinu.

Grafik 18: Učešće vrste sadržaja po odobrenju VS trenutno učešće (procenat, sedmično)

Upoređujući strukturu Prvog i Drugog programa Radija Crne Gore, po vrsti sadržaja, informativni program predstavlja dominantnu karakteristiku RCG1, dok Radio 98 predstavlja specijalizovani muzički program.

Grafik 19: Struktura programa po vrsti – RCG1 VS Radio 98 (procenat, sedmično)

Ocjene i zaključci

- Prvi program Televizije Crne Gore karakteriše značajno učešće sopstvene produkcije. Na programu TVCG1 sopstvena produkcija čini više od 53% ukupnog sedmičnog emitovanja, dok na TVCG2 ovaj procenat iznosi približno 24%. Kupljenih sadržaja je oko 23% u programu TVCG1 i oko 41% u programu TVCG2. Reemitovanog sadržaja nema u Prvom i Drugom programu TVCG.
- Upoređujući strukturu Prvog i Drugog programa Televizije Crne Gore, po vrsti sadržaja, informativni program predstavlja karakteristiku TVCG1, dok je u posmatranoj sedmici TVCG2 imao dominantno učešće sportskog programa, izazvano sadržajima u vezi sa Svjetskim prvenstvom u fudbalu – Katar 2022.
- Parlamentarni program ima 44% sopstvene produkcije. Iako registrovan kao specijalizovani informativni program, u posmatranom periodu imao je strukturu specijalizovanog kulturno-umjetničkog programa.
- Malo učešće sportskih sadržaja na TVCG1 (manje od 1%) supstituiše značajno učešće sporta u programu TVCG2. Sadržaja namijenjenih djeci je malo u okviru oba programa (približno po 1%).
- Na TVCG1 emituje se jedan programski sadržaj prilagođen osobama sa invaliditetom, dok TVCG2 nema ovakve sadržaje.
- Na albanskom jeziku se emituje informativna emisija „Lajmet“ (radnim danima i prosječnog trajanja 10 minuta), kao i sedmična, jednočasovna, emisija „Mozaiku“. TVCG2 nema sadržaje na jezicima nacionalnih manjina.
- Prvi program Radija na sedmičnom nivou ima oko 49% nemuzičkog sadržaja. Na Radiju 98 učešće nemuzičkog sadržaja je značajno manje, svega 9%.
- Prvi program Radija Crne Gore karakteriše značajno učešće sopstvene produkcije 45%, dok ovaj procenat na Radiju 98 iznosi oko 7%.
- Upoređujući strukturu Prvog i Drugog programa Radija Crne Gore, po vrsti sadržaja, informativni program predstavlja dominantnu karakteristiku RCG1 dok Radio 98 ima strukturu specijalizovanog muzičkog programa.
- Posmatrajući oba programa radija, veoma je malo dokumentarnih, obrazovnih i sadržaja namijenjenih djeci.
- Na albanskom jeziku se emituje informativna emisija „Vijesti“ (radnim danima i prosječnog trajanja 5 minuta), „Dnevnik“ (radnim danima i prosječnog trajanja 17 minuta) kao i sedmična, jednočasovna, emisija. Radio 98 nema sadržaje na jezicima nacionalnih manjina.

Sektor za monitoring
Sunčica Bakić